U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Bc. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **T. M.,** zastoupená Mgr. Bc. Ivem Nejezchlebem, advokátem se sídlem Joštova 4, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2007, č. j. OAM-1-232/VL-07-05-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 9. 2010, č. j. 28 Az 34/2010 - 87,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 28. 3. 2007 žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

Žalobkyně napadla citované rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Ostravě; ten usnesením ze dne 3. 12. 2007, č. j. 60 Az 35/2007 - 22, žalobu odmítl z důvodu absence žalobního bodu. Ke kasační stížnosti žalobkyně Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 5. 2008, č. j. 1 Azs 33/2008 - 45, citované usnesení krajského soudu zrušil s tím, že konkrétní žalobní body lze v podané žalobě rozpoznat. Následně byla věc na žádost žalobkyně usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2010, č. j. Nad 28/2010 - 74, přikázána k projednání Krajskému soudu v Hradci Králové.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 8. 9. 2010, č. j. 28 Az 34/2010 - 87, žalobu zamítl. Ztotožnil se s posouzením situace a odůvodněním napadeného rozhodnutí žalovaného, na jehož obsah odkázal. Dále uvedl, že za opuštěním Mongolska stály partnerské konflikty žalobkyně s jejím bývalým druhem, spolu s finančními

problémy. Žalobkyně vyloučila konflikty s orgány státní moci, stejně jako svou politickou angažovanost. Z uvedeného krajský soud uzavřel, že žalobkyni k odchodu ze země původu vedly spíše existenční potíže a neřešený konflikt s bývalým partnerem, nikoliv okolnosti azylově relevantní. K námitce žalobkyně o „nevztažení překážky vycestování“ na posuzovaný případ krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45, a podotkl, že žalovaný se otázkou doplňkové ochrany v předmětném rozhodnutí zabýval s náležitou péčí a informace žalobkyní uváděné nezavdaly pochybnosti v tom směru, že by žalobkyni v případě návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Konečně k námitce absence výroku o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona krajský soud odkázal na rozhodnutí zdejšího soudu, č. j. 3 Azs 23/2003 - 61, podle něhož neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti a důvody pro udělení humanitárního azylu v řízení před správním orgánem, nemůže k jejich případnému uplatnění až v žalobě kasační soud přihlížet. Žalobkyně v posuzovaném případě žádné důvody, jež by zavazovaly správní orgán k úvahám ve smyslu humanitárního azylu, neuvedla, správní orgán proto nebyl informován o žádných skutečnostech, které by mohly ovlivnit jeho úvahu ve smyslu posuzování důvodnosti žádosti s ohledem na § 14 zákona o azylu.

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítajíc, že jsou dány důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). K otázce přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že v jejím případě byl postupem krajského soudu porušen zákon v její neprospěch.

Stěžovatelka se domnívá, že důvody své žádosti o mezinárodní ochranu podrobně popsala ve správním řízení, zejména při pohovoru. Za podstatné důvody žádosti označila kromě snahy o legalizaci pobytu na území České republiky rovněž zcela konkrétní okolnosti, které ji vedly k opuštění země původu, spočívající v trvající hrozbě násilného jednání vůči její osobě ze strany jiných subjektů, před nímž nebyla schopna v rámci země původu nalézt adekvátní ochranu. Žalovaný pochybil, neboť shora uvedené důvody žádosti o mezinárodní ochranu nehodnotil z hlediska eventuelního naplnění některé ze skutkových podstat § 14, popřípadě § 14a zákona o azylu. Podle stěžovatelky se žalovaný nedostatečně vypořádal s otázkou, zda jsou v posuzovaném případě dány důvody pro udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu), přičemž krajský soud na odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto směru pouze odkázal; napadené rozhodnutí i rozsudek krajského soudu jsou proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Informace o zemi původu, které jsou součástí spisového materiálu, obsahují zcela obecné a neurčité údaje, jež nemají konkrétní souvztažnost se situací stěžovatelky, a nelze je tak považovat za důkazy.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost její kasační stížnosti. Odkázal především na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněné v průběhu správního řízení, a uvedl, že jak rozsudek krajského soudu tak napadené rozhodnutí byly vydány v souladu s právními předpisy. Konstatoval, že stěžovatelka neopustila zemi původu z důvodů vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu, nýbrž pro

těžkosti, jež měla s bývalým přítelem, a dále z důvodů ekonomických. Stěžovatelka s jejím novým přítelem, s nímž zemi původu opustila, vzniklou situaci v zemi svého původu neřešila a odjela do tuzemska, kde po ukončení turistického víza podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný se domnívá, že postupoval v souladu se zákonem, zamítl-li žádost stěžovatelky jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Stěžovatelka neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona, a nebylo rovněž zjištěno, že by byly dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nedůvodnost zamítl.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není tak důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

K obecně vznesené námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaného a následně i rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud uvádí, že eventuální nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel ani výslovně nenamítne. Ve smyslu shora citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 totiž další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238). O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat mj. tehdy, pokud krajský soud *„v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“* (srov. shora citované usnesení

č. j. 1 Azs 13/2006 - 39). V daném případě však v této rovině posuzování Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal.

Nejvyšší správní soud se prvně zabýval námitkou stěžovatelky, že žalovaný, zamítnuv žádost stěžovatelky podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, nehodnotil tuto žádost z hlediska eventuelního naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu [důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. K tomu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS, v němž zdejší soud konstatoval, že „[p]*okud je žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nelze současně rozhodovat o splnění podmínek podle § 12 zákona o azylu a na místě není ani výrok podle §§ 13, 14 zákona o azylu, odvozovaný od negativního výroku opírajícího se o ustanovení § 12.*“ Závěry vyslovené v citovaném rozsudku zdejší soud dále rozvedl v rozsudku ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, z něhož vyplývá, že postup správního orgánu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu „*ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho,* zda byla *či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů.*“ Zmínit lze rovněž rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 9. 2006, č. j. 2 Azs 293/2005 - 60, podle něhož „*zamítnutí žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb. pojmově vylučuje možnost rozhodovat o přiznání humanitárního azylu podle ustanovení § 14 stejného zákona (viz např. rozsudky sp. zn. 1 Azs 8/2003 nebo 4 Azs 35/2003).*“ S ohledem na výše citovanou judikaturu lze uzavřít, že žalovaný nebyl povinen zabývat se eventuelním naplněním důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona, nehledě na to, že stěžovatelka v průběhu správního řízení žádné relevantní důvody pro udělení humanitárního azylu neuváděla.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou stěžovatelky, že žalovaný, a následně i krajský soud, nedostatečně posoudili naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že *žádost nelze zamítnout jako zjevně nedůvodnou podle § 16, aniž by se správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal s tím, proč je tato žádost zjevně nedůvodná jak z hlediska azylu podle § 12, tak z hlediska doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, publikovaný pod č. 1742/2008 Sb. NSS). Na citovaný rozsudek navázal Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, podle něhož správní orgán postupující podle § 16 zákona o azylu má povinnost „*své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany: zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu postrádá smysl tam, kde nejsou žádné azylově relevantní důvody tvrzeny, s otázkou doplňkové ochrany má správní orgán povinnost se vypořádat vždy a sám z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu. Ze zásady non-refoulement totiž vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy, přičemž k této povinnosti se musí vázat i povinnost státu zjistit si příslušné skutečnosti, které k aplikaci této zásady nutně vedou. K zajištění zásady non-refoulement tedy musí správní orgán vyvinout přiměřenou aktivitu i z moci úřední. Rozsah vyhledávací aktivity přitom bude dán povahou vážné újmy, jež*

by mohla žadateli o mezinárodní ochranu v případě navrácení do země původu hrozit.“ Z uvedené judikatury zdejšího soudu je zřejmé, že postupoval-li správní orgán podle § 16 zákona o azylu, byl povinen řádně odůvodnit, proč je žádost o mezinárodní ochranu zjevně nedůvodná jak z hlediska azylu, tak z hlediska doplňkové ochrany. To ovšem správní orgán učinil a krajský soud jeho závěry aproboval. Napadené rozhodnutí žalovaného ani rozsudek krajského soudu tak nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů netrpí (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74, podle něhož se za nepřezkoumatelné se považuje rozhodnutí, v němž se soud nevypořádá se všemi uplatněnými žalobními body).

Stěžovatelka v kasační stížnosti brojila rovněž proti právnímu posouzení žalovaného a krajského soudu, že v posuzovanému případě nejsou splněny důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. K finančním potížím žadatele o azyl v zemi původu lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, podle něhož „[o]*bavy stěžovatele, že v případě návratu do vlasti bude nezaměstnaný, že bude pronásledován pro své (doposud neprojevené) politické přesvědčení, nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v ustanovení § 14a zákona o azylu.*“ Možnými problémy žadatele o mezinárodní ochranu s vyhrožováním soukromých osob v zemi původu se zdejší soud zabýval např. v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, podle něhož *žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhružkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.* Vzhledem ke skutečnosti, že zdejší soud v rozsudku ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, konstatoval, že *jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu,* lze výše uvedený závěr o překážkách vycestování vztáhnout i na případ stěžovatelky. Krajský soud tak v souladu s konstantní judikaturou zdejšího soudu dospěl k závěru, že v daném případě nebyly dány důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Nad rámec Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu a uzavírá, že azylové řízení je třeba chápat jako zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu. Legalizace pobytu prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany je proto nepřijatelná (srov. rozsudek ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 55).

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitky, jež stěžovatelka učinila předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu řešeny a krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatelka vznesla v kasační stížnosti. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky; Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2010

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu